

Prawnicy przepracowali 170 godzin na rzecz instytucji non profit

For. Wojciech Górski

Zdaniem JULII KUCZYŃSKIEJ, koordynatora projektu Centrum Pro Bono, wśród polskich kancelarii zauważalna jest pozytywna zmiana w podejściu do działalności pro bono

Centrum Pro Bono istnieje już pół roku. Praca, którą w tym czasie wykonali prawnicy biorący udział w projekcie, ma wartość rynkową 17 tys. euro.

KATARZYNA RYCHTER
katarzyna.rychter@infor.pl

Centrum Pro Bono rozpoczęło działalność 1 stycznia 2008 r. Obecnie podsumowuje pierwsze pół roku swojego funkcjonowania. W tym czasie prawnicy przepracowali bez wynagrodzenia na rzecz organi-

zacji około 170 godzin. Pomogli w 27 sprawach, z czego 16 zostało już zakończonych. Jest to dowód na to, że działalność pro bono jest coraz bardziej popularna wśród prawników. Ponadto część kancelarii korporacyjnych zamieszcza na stronach internetowych informacje dotyczące tej formy bezpłatnej pomocy prawnej. O działal-

ność pro bono pytają także dzienniki organizujące coroczne rankingi kancelarii prawnych. Kancelarie mające największe osiągnięcia na tym polu mogą bowiem liczyć na wyróżnienia przyznawane przez gazety zajmujące się tematyką prawną. Problemem jest jednak fakt, że prawnicy muszą płacić podatek VAT od nieodpłatnego poradnictwa. Ten niekorzystny stan prawny utrzymuje się w Polsce od wielu lat. Dlatego też Centrum Pro Bono zainicjowało powstanie grupy eksperckiej,

której zadaniem jest przygotowanie projektu nowelizującego w tym zakresie ustawę o VAT.

Prawnicy pomagają potrzebującym w ramach własnej kancelarii lub angażują się w projekty skupiające szersze grono prawników. Przykładem może być Centrum Pro Bono. Kancelarie prawne zaangażowane w ten projekt bezpłatnie pomagają polskim organizacjom pozarządowym.

dokończenie na str. B3

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI Odszkodowania za błędne skazania i niesłuszne aresztowania

Sędziowie wyrokuja bez dostatecznych podstaw

Rośnie wartość odszkodowań, jakie Skarb Państwa płaci osobom niesłusznie skazanym i bezpodstawnie aresztowanym. Jest to wynik obniżania się jakości pracy sędziów – uważają eksperci.

KRZYSZTOF POLAK
krzysztof.polak@infor.pl

Przez sześć ostatnich lat sądy zasądziły 384 osobom niesłusznie skazanym odszkodowania o łącznej wartości ponad 6,3 mln zł

i 1180 osobom bezpodstawnie aresztowanym odszkodowania o łącznej wartości blisko 18,9 mln zł. Badania przeprowadzone przez Krakowską Szkołę Wyższą wśród adwokatów, którzy najczęściej bronią w spra-

wach karnych i mają najdłuższy staż, pokazują, że opublikowana przez ministerstwo liczba wznowionych postępowań i przyznanych odszkodowań jest zaledwie niewielkim ułamkiem wszystkich tego rodzaju przypadków. O ile w USA najczęstszą przestanką dla wydania niesłusznego wyroku jest błędne rozpoznanie przez świadka w czasie oka-

zania, to w Polsce błędne wyroki zapadają najczęściej na podstawie materiałów poszlakowych. Zdaniem prawników sytuacja taka spowodowana jest głównie tym, że w Polsce brakuje sędziów, szczególnie tych doświadczonych i z długim stażem pracy.

Powodem błędnych decyzji sądów są nie tyle luki w przepisach, co bardziej brak wie-

dzy i doświadczenia sędziów. Zgodnie z art. 7 kodeksu postępowania karnego powinni oni podejmować decyzje na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazanej wiedzy i doświadczenia życiowego.

dokończenie na str. B2

Prawnicy przepracowali 170 godzin na rzecz instytucji non profit

dokończenie ze str. B1

– W celu zapewnienia profesjonalnej pomocy organizacjom potrzebującym porady prawnej zwróciliśmy się o pomoc do dużych kancelarii prawnych działających w Polsce – mówi Julia Kluczyńska, koordynator projektu Centrum Pro Bono.

W chwili obecnej z Centrum Pro bono współpracują takie kancelarie jak Chadbourne & Parke, Clifford Chance, Dewey & LeBoeuf, Gide Loyrette Nouel, Hogan & Hartson, Leśnodorski Ślusarek i Partnerzy, Linklaters, Kuczek Maruta i Wspólnicy, Sałans, Sołtysiński, Kawecki, Szlęzak, Weil, Gotshal & Manges, White & Case, Wierzbowski Eversheds, Woźniak Kocur oraz firma doradcza Ernst & Young.

Czym zajmuje się CPB

Centrum Pro Bono (CPB) samo nie świadczy pomocy prawnej. Zostało ono powołane przede wszystkim w celu pośredniczenia w udzielaniu porad prawnych przez kancelarie prawne.

– Do tej pory organizacje pozarządowe zgłosiły 27 sprawy, z czego 16 zostało już zakończonych – wskazuje Julia Kluczyńska.

Drugą z płaszczyzn działalności Centrum jest edukacja.

– Centrum zrealizowało dwa projekty edukacyjne. Był to wykład pod tytułem – Prawo w organizacjach pozarządowych oraz wykład o praktycznych aspektach zawierania umów cywilnoprawnych – tłumaczy Julia Kluczyńska.

Trzecim segmentem działalności Centrum Pro Bono jest ustawodawstwo. Prawnicy współpracujący z CPB przygotowują projekty regulacji związanych z określonym sektorem. Kolejnym etapem jest przedsta-

CENTRUM PRO BONO

Instytucja ta została powołana w celu pośredniczenia w udzielaniu porad prawnych przez kancelarie prawne. Świadczy usługi na rzecz organizacji pozarządowych.

wienie gotowych projektów komisjom sejmowym. Oferta Centrum Pro Bono ma stanowić odpowiedź na potrzeby organizacji pozarządowych, które, działając w gąszczu przepisów prawa podatkowego, cywilnego, handlowego czy administracyjnego potrzebują specjalistycznej wiedzy prawnej. Często jednak ze względu na ograniczenia finansowe nie są w stanie skorzystać z usług kancelarii prawnych. Niekiedy także organizacje miały problem z dotarciem do kancelarii, która byłaby skłonna udzielić nieodpłatnej pomocy. Teraz każda organizacja non profit może zgłosić do Centrum Pro Bono sprawę wymagającą profesjonalnej porady prawnej. Odbywa się to za pomocą specjalnego formularza dostępnego na stronie internetowej. Po wstępnej weryfikacji przez koordynatora programu sprawy są przekazywane poszczególnym kancelariom prawnym.

Półroczne podsumowanie

Przez pierwsze sześć miesięcy działalności współpracujące z Centrum Pro Bono kancelarie poświęciły łącznie na pracę pro bono około 170 godzin. W tym czasie zajmowały się prowadzeniem spraw, działalnością edukacyjną i działalnością w grupie eksperckiej.

– Przyjmując, że godzina pracy prawnika w tych kancelariach kosztuje co najmniej 100 euro, ta czteromiesięczna praca ma rynkową wartość co najmniej 17 tys. euro. Za pośrednictwem Centrum Pro Bono trafiły one do sektora orga-

nizacji non profit – podsumowuje Julia Kluczyńska.

Sprawy dotychczas zgłoszone były bardzo różnorodne. Organizacje pozarządowe często zadawały konkretne pytania z zakresu prawa podatkowego lub zwracały się do kancelarii w celu konsultowania umów cywilnoprawnych. Udzielono także pomocy związanej z prawem pracy, własności intelektualnej czy też administracyjnym. Na uwagę zasługuje przeprowadzenie przez kancelarię Hogan & Hartson bezpłatnego audytu dla organizacji pozarządowej. Była to największa sprawa, jaką prowadzili dotychczas prawnicy w ramach CPB.

Batalia o zniesienie VAT

Obowiązujące w Polsce prawo nakazuje odprowadzanie do budżetu państwa podatku VAT od nieodpłatnej pomocy prawnej. Od wielu lat podejmowane są próby wprowadzenia regulacji, która powodowałaby zniesienie tego obowiązku podatkowego. Do tej pory jednak nie udało się w tym zakresie zmienić niekorzystnego stanu prawnego. Centrum Pro Bono jest inicjatorem powstania grupy eksperckiej, której zadaniem jest przygotowanie projektu nowelizacji ustawy o VAT w zakresie bezpłatnej pomocy prawnej. Właśnie dobiegają końca prace eksperckiej grupy. Nieformalna grupa ekspertów reprezentujących 16 największych polskich kancelarii powstała w marcu 2008 r. Zwieńczeniem jej prac będzie projekt nowelizacji ustawy o VAT, który Centrum Pro Bono zaprezentuje Minister-

stwu Finansów i Sejmowej Komisji Przyjazne Państwo. Eksperci mają nadzieję, że wspomniany projekt będą mogli zaprezentować już jesienią tego roku. W skład grupy ekspertów weszli Dorota Szubielska, radca prawny w kancelarii Chadbourne & Park, Cezary Przygodzki z Ernst & Young, Robert Krasnodębski z Weil, Gotshal & Manges, Marcin Żuk reprezentujący kancelarię Gide Loyrette Nouel, Piotr Karwat z Leśnodorski, Ślusarek i wspólnicy oraz Marcin Panek – White & Case.

Kancelarie chcą pomagać

Kancelarie prawne są coraz bardziej zainteresowane działalnością pro bono. Świadczy o tym dynamiczny rozwój Programu Spraw Precedensowych prowadzonego przez Helsińską Fundację Praw Człowieka, a także projekty pro bono, podejmowane samodzielnie przez niektóre kancelarie prawne. W tym kontekście warto wspomnieć o bezpłatnej bieżącej pomocy prawnej świadczonej przez kancelarię Hogan & Hartson na rzecz 46 mazowieckich organizacji non profit zrzeszonych w Federacji Mazowia. Na tym polu wyróżnia się także kancelaria Linklaters, która przygotowała raport porównawczy na temat polskich regulacji prawnych dotyczących ekonomii społecznej.

– O pozytywnych zmianach w podejściu polskich kancelarii do działalności pro bono świadczy również fakt, że podczas gdy jeszcze rok temu uwagę zwracała działalność zaledwie dwóch warszawskich kancelarii prawnych, obecnie sześć kancelarii zaliczyć można do ścisłej grupy liderów, a kilkanaście kolejnych buduje własne programy pro bono i konstruuje politykę społecznego zaangażowania – podsumowuje Julia Kluczyńska. ■